

Hørings svar til Forslag til ny byggteknisk forskrift (TEK17)

Forslag til ny forskrift.

09.02.2017

Byggmesterforbundet registrerer at hovedhensikten med forslagene til ny teknisk forskrift er et enklere og tydeligere regelverk som bidrar til reduserte byggekostnader, samtidig som det er enklere å forstå og etterleve. Dette er en god intensjon som Byggmesterforbundet stiller seg bak. Byggmesterforbundet finner det også positivt at man har den ambisjonen at TEK17 skal berede grunnen for neste generasjons byggeteknisk forskrift, med tilrettelegging for digital samhandling.

I forhold til ovennevnte er Byggmesterforbundet av den oppfatning at hensikt og ambisjoner ikke er tilstrekkelig oppfylt gjennom forslaget. Flere av forslagene til preakseptert ytelse er upresise i den grad at de ikke kan anses å være ytelseskrav. Videre er ytelseskrav i veilederen erstattet med funksjonskrav. En preakseptert ytelse skal som hovedregel være en målbar verdi (ref. definisjoner i TEK). Det er problematisk for de som skal velge/ kontrollere teknisk løsning når kravene når et funksjonskrav i forskrift blir forklart med et nytt funksjonskrav i veilederen. Dette vil istedenfor klargjøring bidra til merarbeid, misforståelser, økt konfliktnivå og ulik tolkning.

Andre forslag til endring innebærer kostnadsdrivende krav, uten at dette gir bedre bygg, miljø og økonomi. Eksempler på dette er beregning av dagslysbehov, solskjerming og økende utformingskrav til småhus med krav om tilgjengelighet. Vi opplever også at det innføres en del unødvendige byråkratiserende begrep og uttrykk, som for mange i bransjen oppleves som fremmede og også er i strid med ambisjonen om økt forståelse og etterlevelse.

Det medfører alltid kostnader ved at bransjen må tilpasse seg nytt regelverk, og det er derfor viktig at endringene begrunnes tilstrekkelig. Med henvisning til at endringer skal gå i retning av digital regelsjekk mener Byggmesterforbundet at høringsforslaget ikke går i en retning for å muliggjøre dette.

Byggmesterforbundet anbefaler at man vurderer en utsettelse inntil det foreligger en klar policy og rammer for hvordan digital regelsjekk skal utformes og gjennomføres, og det for øvrig er avklart nærmere økonomiske konsekvenser av forslagene.

---

§ 2-2. Dokumentasjon for oppfyllelse av funksjonskrav. Underlag for detaljprosjektering.

09.02.2017

Kommentar til nytt punkt 4:

Ytelseskrav skal oppfylles. Det må være tilstrekkelig at dette gjøres gjennom prosjekteringen og fremkommer i produksjonsunderlaget. Å dokumentere ytterligere hvilke ytelseskrav som er fulgt vil være en unødvendig, byråkratiserende og kostnadsdrivende utover å dokumentere dette gjennom myndighetskravet til kvalitetssikring.

---

§ 8-3. Uteoppholdsareal.

10.02.2017

Forslag til ny preakseptert ytelse:

Nivåforskjell på mer enn 0,5 m der det er hardt underlag, må sikres med rekkverk, gjerde, tett vegetasjon eller lignende slik at fall forebygges.

Dette er ingen målbar ytelse og vil danne grunnlag for feiltolkning og konflikt. Her må det presiseres.

Hva er hardt underlag ved fall fra 2,9meter?

Hva er tett vegetasjon?

---

§ 8-9. Trapp i uteareal.

09.02.2017

Vi etterspør en god beskrivelse for dette med synlig og taktilt. Tekst og ordbruk er fremmedgjørende.

Forslaget til ny preakseptert ytelse er ikke klargjørende:

Oppmerksomhetsfeltet må gis en taktil utforming som ikke forveksles med farefelt.

---

§ 9-3. Forurensing i grunnen.

09.02.2017

Ved planlegging av byggverk skal det undersøkes om det finnes grunnforurensning.

Her må det åpnes i forskrift for vurdering av behov, og ikke skal. Vi anbefaler teksten som ligger i gjeldende veileder og at denne tas inn i forskriftstekst.

Utdrag fra gjeldende veiledningstekst:

Forurensningsforskriften (forskrift av 01.06.2004 nr. 931) kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider stiller et selvstendig krav til tiltakshaver om å vurdere om det er forurenset grunn i området. Dersom det er mistanke om forurenset grunn, skal tiltakshaver sørge for at det blir utført nødvendige undersøkelser for å få klarlagt omfanget.

---

§ 12-4. Inngangsparti.

09.02.2017

Forslag til ny preakseptert ytelse:

Lysarmatur må utformes og plasseres slik at lys ikke blander eller reflekteres på en måte som gir ubehag eller nedsatt syn.

Denne setningen må tas ut da den ikke kan betraktes som ytelseskrav og vil være konfliktskapende.

---

§ 12-10. Bod og oppbevaringsplass.

09.02.2017

Forslag til nye preaksepterte ytelser til første ledd om egnet oppbevaringsplass:

- *Kjøkken må ha tilstrekkelig plass til oppbevaring av mat, og minimum plass til kjøleskap og oppbevaringsplass for tørrmat.*
- *Internt i boenhet må det være nødvendig oppbevaringsplass for klær mv. som brukes til daglig.*

Vi anser ikke dette som målbare preaksepterte ytelser og de må tas ut.

---

§ 12-13. Dør, port mv.

10.02.2017

Inngangsdør og dør i kommunikasjonsvei skal ha fri bredde minimum 0,9 m.

Vi anbefaler at 0,9 byttes med fri bredde 0,86.

Bakgrunnen for dette er at nye generelle krav i §2.1 sier:

Forslaget innebærer altså at det i et byggeprosjekt aksepteres at det oppstår mindre avvik fra prosjektering til utførelse. Det gjelder ikke avrundingsregler for prosjektering.

Dette innebærer at hvis 0,9 blir stående som krav vil en M10-dør ikke være bred nok og det må prosjekteres inn M11 dør.

Dør skal ha fri høyde minimum 2,0 m.

På grunn av de nye presiseringene på avrundingsregler for prosjektert høyde dette kravet blir vanskelig å oppfylle ved loft, skråtak, boder, badstue med mer.

---

§ 12-17. Vindu og andre glassfelt.

09.02.2017

Vindu og andre glassfelt som ved knusing kan volde skade på person eller husdyr, skal sikres mot sammenstøt og fall opp til høyde minimum 0,80 m over gulv. Sikring kan være brystning, personsikkerhetsrute eller annen forsvarlig metode. For øvrig gjelder følgende:

- *a) I bygning med boenhet skal glassfelt mot balkong, terrasse og lignende være sikret. I tillegg skal vindu og andre glassfelt i yttervegg fra 6,6 m over terreng eller underliggende flate være sikret.*

Vi oppfatter at formålet er å sikre mot både fall og sammenstøt. Dette må tydeliggjøres.

---

§ 13-2. Ventilasjon i boligbygning.

09.02.2017

Hvis det her menes å fjerne minstekravet til luftskifte i boenhet i tidsrom boligen ikke er bebodd, kan dette ikke anbefales. Dette vil medføre større fare for sopp, fuktskader og heksesot.

Slik forskriftsforslaget er beskrevet gjelder minstekravet på 0,7m³/m² pr time kun for rom som ikke er beregnet for varig opphold. Om det her menes om 0,7-kravet skal gjelde for hele boligen når boligen ikke er bebodd, vil de rom som ikke er beregnet for varig opphold få ventilasjon nær null. For småhusbebyggelse er det i dag ikke behovsstyrt ventilasjon og heller ikke mulig å senke deler av luftskifte eller ventilasjon for de enkelte rom.

Forskriftskravet må klargjøres.

---

§ 13-4. Termisk inneklime.

09.02.2017

Nye krav kompliserer prosjekteringen og er kostnadsdrivende. Ikke lenger mulig å foreta forenklet prosjektering. Endringen i de preaksepterte foreslåtte ytelsene vil medføre krav til utvendig solskjerming også for småhus.

Forslag til ny preakseptert ytelse:

- *Lufthastighet fra varme- og ventilasjonsanlegg må ikke overskride 0,15 m/sek i rommets oppholdssone.*

Dette er et meget lavt tall som vanskelig kan kombineres med luft/luft og vann til luft varmepumper samt luftkjøling (aircondition).

---

§ 13-5. Radon.

09.02.2017

Forslaget til ny preakseptert ytelse til første ledd. Måling av radonverdi. Hvordan kan kravet til måling legges til utbygger som ikke har kontroll over målingen i boligen? Hvem har dette ansvaret? Kravet gjelder årsgjennomsnitt. Dette utløser problemstilling knyttet til dokumentasjon og ferdigattest.

Bokstav c må fjernes. Måleresultat i ettetid kan ikke gi unntak for krav til radonsperre. Dette medfører konflikter da ingen har garanti for fremtidig radonbelastning. Det at en utbygger må gjøre måling etter at boligeier har overtatt, vil heller ikke gi sikkerhet for måleresultat.

---

§ 13-7. Lys.

09.02.2017

Vi kan ikke se at dette er en forenkling eller klargjøring av regelverket. Det gjeldende kravet til 10% er enkelt og forholde seg til og gir tilstrekkelig sikring av dagslysbehov. Vi mener de nye preaksepterte ytelsene kompliserer og gir grunnlag for større konfliktnivå på hva som er innenfor regelverket. De nye preaksepterte ytelsene gir skjerpede krav til prosjektering og vil medføre unødig behov for mer kompliserte og avanserte verktøy for beregning av dagslys.

For de fleste boliger skal dette prosjekteres i tiltaksklasse 1 og da ved hjelp av forenklet prosjektering.

---

§ 13-8. Utsyn.

09.02.2017

(2) Første ledd gjelder ikke for soverom i boenhet, og ikke for rom i arbeidsbygning og byggverk for publikum der forutsatt bruk tilsier noe annet.

Merknad til punkt 2:

Selv om utsynskravet fjernes for soverom, gjelder dagslyskravene og krav til termisk inneklima. Dette må presiseres.

---

§ 13-14. Byggfukt.

09.02.2017

Ved å fjerne minstekravet til uttørking vil problemer og konfliktnivå økes. Dagens krav i forskrift og veileder er konkret, målbar og oppnåelig (slik en preakseptert ytelse skal være). Gjeldende krav er godt innarbeidet og har gitt en praksis som sikrer etterlevelse for å unngå byggskader. Faglitteratur er ikke preakseptert ytelse.

---

§ 13-15. Våtrom og rom med vanninstallasjoner.

09.02.2017

Det foreslås flere alternative, preaksepterte ytelser for fall til sluk, deriblant mulighet for nedsenket dusjsone. Samtidig foreslås det et generelt krav om at våtrommets vanntette sjikt i alle ytterkanter må nå minimum 25 mm høyere enn overkant slukrist. Dette er en skjerping vi ønsker velkommen.

Krav til 25mm høydeforskjell som er foreslått som preakseptert ytelse til punkt d) foreslår vi løftet opp i forskriftsteksten da det ikke er andre alternative ytelser til punktet.

Ut over dette må utforming av våtrommets fall tilpasses det enkelte prosjekt samt valg av produkt. Dette betyr at de preaksepterte ytelsene som er konfliktskapende kan utgå.

Preaksepterte ytelser til annet ledd bokstav d:

- *Vegg i våtrom som regelmessig kan bli utsatt for vannsøl må være vanntett. Dette gjelder alle veggflater som er definert som våtsone i figur 1. Der plassering av vindu eller dør i våtsonen ikke er til å unngå, er det nødvendig med spesielle tiltak mot fuktskader.*

Det bør presiseres at alle produkt som inngår i det vanntette sjiktet i våtsonen skal være egnet og dokumentert.

- *Innebygde sisterner og lignende må monteres i en prefabrikkert kassett med vanntette overflater eller i et hulrom. Hulrommets vegger og gulv må ha vanntette sjikt og være kontinuerlig med resten av sjiktet for vegg og gulv der det er relevant. Eventuelt lekkasjevann må dreneres ut i våtrommet slik at lekkasjen raskt blir synlig.*

Ordet prefabrikkert må strykes. Ny første setning foreslås som følger: *Innebygde sisterner og lignende må bygges i hulrom med vanntette overflater.*

Forslag til preaksepterte ytelser til tredje ledd bokstav a:

- *Innebygde sisterner og lignende må monteres i en prefabrikkert kassett med vanntette overflater eller i et hulrom. Hulrommets vegger og gulv må ha vanntette sjikt og være kontinuerlig med resten av sjiktet for vegg og gulv der det er relevant. Eventuelt lekkasjevann må dreneres ut i våtrommet slik at lekkasjen raskt blir synlig.*

Ordet prefabrikkert må strykes. Ny første setning foreslås som følger: *Innebygde sisterner og lignende må bygges i hulrom med vanntette overflater.*

Forslag til preaksepterte ytelser til tredje ledd bokstav c:

"Gulv og eventuelle vegger må ha fuktbestandige materialer, dvs. at overflaten må kunne tåle en begrenset fuktpåkjønning over kortere tid."

Teksten gir rom for tolkninger og konflikt. Hva slags overflate tilfredsstillende denne ytelsen? Og hva slags overflate tilfredsstillende ikke ytelsen? Hva slags gulv og vegger kan man for eksempel ikke legge på kjøkkenet?

---

§ 15-5. Innvendig vanninstallasjon.

09.02.2017

(4) Lekkasje skal kunne oppdages enkelt og ikke føre til skade på installasjon og bygningsdel
Hvis dette betyr elektronisk aktiv lekkasjevarsler (waterstop) må dette fremkomme tydelig.
